

ЕКОНОМІКА, ПІДПРИЄМНИЦТВО, ЦИВІЛЬНЕ, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

УДК 347.73:336.221.4

О. В. ПОКАТАЄВА,*доктор економічних наук, доцент**Класичного приватного університету*

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Досліджено історію становлення спрощеної системи оподаткування до сьогодення та перспективи її існування в контексті Податкового кодексу України. Визначено низку недоліків та юридичних колізій, що існують у запропонованих схемах порядку обчислення та сплати єдиного податку в редакціях проектів Податкового кодексу України та рекомендовано шляхи їх усунення.

З метою реалізації державної політики щодо розвитку та підтримки малого бізнесу, ефективного використання його можливостей щодо створення нових робочих місць, збільшення податкових надходжень до бюджетів всіх рівнів і взагалі успішного розвитку національної економіки було прийнято Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва», яким запроваджено справляння єдиного податку суб'єктами малого підприємництва.

Правову природу єдиного податку досліджували багато вчених. Так, К. Андрієвський удосконалив підхід до класифікації податкових режимів виходячи із мети формування особистого характеру впливу на поведінку учасників податкових відносин; пропонує визначення ставок єдиного податку залежно від виду діяльності та прибутковості підприємства; удосконалив підходи до регулювання поведінки спеціальних суб'єктів в межах вільних економічних зон [1].

М. Пожидаєва пропонує авторське визначення єдиного податку; характеризує право-відносини, які виникають під час його справляння; внесла пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України шляхом внесення єдиного податку до загальної системи оподаткування, та встановлення у системі оподаткування України поряд з загальнодержавними та місцевими податками і зборами – консолідованих податків (єдиний податок, фіксований податок, фіксований сільськогосподарський податок) [2].

У своїх дослідженнях О. Костенко пропонує при встановленні кількісного критерію ви-

значення платників єдиного податку не виходити з визначення виручки як об'єкта оподаткування, а закріпити як критерій доходу від реалізації продукції, що дозволить враховувати не тільки грошові кошти, отримані на банківський рахунок чи в касу платника податку, але й доходи, отримані в натуральній формі [3]. Незважаючи на те, що правові основи функціонування спрощеної системи оподаткування уже досліджувались, розроблення та прийняття Податкового кодексу України спричинили нову хвилю дискусій з приводу цього питання.

Оподаткування на загальних підставах передбачає сплату всіх податків, зазначених у статтях 13–15 Закону України «Про систему оподаткування» [4], з 1 січня 2011 р. у статтях 9–10 Податкового кодексу України [5]. Оподаткування в рамках спеціальних податкових режимів, передбачає застосування для суб'єктів господарювання особливого порядку справляння податків, зборів (обов'язкових платежів). Застосування таких режимів базується на таких принципах:

- простота нарахування та сплати податків;
- мінімізація податкової звітності;
- гармонізація бухгалтерського та податкового обліку;
- мінімізація кількості штрафних санкцій;
- зменшення загальних витрат з оплати праці, інформаційного забезпечення діяльності, необхідності утримання надлишкових приміщень тощо.

На сьогодні в Україні діє два види спеціальних податкових режимів: спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємства, яка передбачає сплату

єдиного податку, та фіксований сільськогосподарський податок. Правовий механізм єдиного податку закріплений в Указі Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 3 липня 1998 р. у редакції від 26 червня 1999 р. [6]. Законодавством передбачено право застосування, поряд із загальною системою оподаткування, обліку та звітності, спрощеної системи оподаткування – на вибір суб'єкта малого підприємництва.

Спрощена система оподаткування значно спростила порядок нарахування та сплати податків, суттєво скоротивши їх перелік та зменшивши вірогідність застосування штрафних санкцій, пов'язаних зі складністю сучасної податкової системи в частині адміністрування податків. Вона надала право вибору суб'єктам підприємництва економічно доцільного варіанту оподаткування, адже рішення про перехід на сплату єдиного податку приймається платником податків самостійно. Позитивним моментом стало суттєве спрощення податкового обліку: скасовано зобов'язання щодо ведення обліку з податку на прибуток та податку на додану вартість. Завдяки тому, що єдиний податок включив у себе ще кілька податків, у платників значно скоротився обсяг податкової звітності та уніфікувалися строки сплати податку (щомісяця не пізніше 20 числа наступного місяця) (ч. 6 ст. 2 Указу Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва»). Привабливість цієї системи для суб'єктів малого бізнесу зумовлена передусім спрощенням системи адміністрування і зменшенням небезпеки несвідомого порушення чинних правил.

Останнім часом спрощена система оподаткування, яка передбачає сплату єдиного податку повинна була зазнати суттєвих трансформацій, багато з яких не на користь суб'єктів господарювання. Так, проектом Податкового кодексу України від 21 вересня 2010 р. передбачалося введення суттєвих обмежень стосовно осіб на які не поширюється спрощена система оподаткування (п. 291.2 ст. 291 [7]). У попередньому нормативно-правовому акті [6], що встановлював правовий механізм єдиного податку, передбачалося право переходу на спрощену систему оподаткування:

– фізичних осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи і у трудових відносинах з якими, включаючи членів їх сімей, протягом року перебу-

ває не більше 10 осіб, та обсяг виручки яких від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не перевищує 500 тис. грн;

– юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, в яких за рік середньооблікова чисельність працюючих не перевищує 50 осіб і обсяг виручки яких від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не перевищує 1 млн грн. У чинному законодавстві практично не існувало обмежень щодо виду діяльності, якими може займатися суб'єкт господарювання, в той час як проект Податкового кодексу України виключив можливість переходу на спрощену систему оподаткування осіб, що здійснюють: фінансову діяльність; діяльність у сфері права; бухгалтерського обліку та аудиту; рекламну діяльність; оптову торгівлю та роздрібну торгівлю виробами з дорогоцінних металів, а також торгівлю через Інтернет; операції з нерухомістю тощо.

З причин великої кількості невдоволень з боку фізичних осіб, що здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, Комітет з питань податкової та митної політики рекомендував парламенту прийняти у другому читанні проект Податкового кодексу України зі змінами, внесеними до розділу XIV «Спеціальні податкові режими» [8], ухваленими відповідно до постанови Верховної Ради України від 6 жовтня 2010 р. [9]. Зміни лише частково торкнулися переліку суб'єктів господарювання, які не можуть застосовувати спрощену систему оподаткування. Із переліку таких осіб було виключено лише тих, хто здійснює роздрібну торгівлю уживаними товарами та товарами «секонд-хенд», натомість уточнено частину е) п. 2.1, ст. 291 проект Податкового кодексу України де під операціями з нерухомим майном вважається і здавання в оренду або суборенду торгових місць та інших послуг на ринках та/або у торговельних об'єктах [8].

Проектом Податкового кодексу України змінено обмеження стосовно кількості осіб, що перебувають з фізичними особами – підприємцями у трудових відносинах, з десяти (включаючи членів сімей таких фізичних осіб), як це передбачено у чинному Указі Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» до двох, але відповідно до змін прийнятих у другому читанні проекту Податкового кодексу України, кількість працюючих збільшена до чотирьох осіб.

Суттєві зміни запропоновано у проекті Податкового кодексу України стосовно обмеження обсягу доходу, отриманому фізичними особами – підприємцями, який не повинен перевищувати 300 тис. грн (Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» встановлює обмеження на рівні 500 тис. грн на рік). Такий крок ще більше розширить обсяги тіньового сектору економіки, що змусить фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності штучно зменшувати обсяги доходів. Вважаємо за доцільне здійснити щорічну індексацію обсягу виручки від реалізації продукції з урахуванням рівня інфляції за період з 1999 р. до сьогодні і, як наслідок, внести зміни до Податкового кодексу України в частині збільшення максимального обсягу реалізації.

Нами пропонується використовувати як об'єкт оподаткування обсяг реалізації, а не дохід платника податку, як це передбачає норма ст. 292 проекту Податкового кодексу України, бо такий механізм розрахунку єдиного податку потребує значних витрат часу для обчислення податку та кваліфікованих спеціалістів, що будуть це здійснювати (для представників малого бізнесу це спричинить багато складнощів, у той час як завдання спрощеної системи оподаткування – зробити механізм розрахунку податку якомога простішим). Якщо б урядом було прийнято рішення залишити ст. 292 «Об'єкт оподаткування» без змін, то виникла б потреба у розширенні переліку сум витрат, на які платник єдиного податку міг би зменшити власні доходи, адже запропонований перелік витрат робить практично неможливим зменшення доходів, тому що ці витрати практично не виникають у повсякденній підприємницькій діяльності платника податку. Кредити представникам малого бізнесу банки на сьогодні не надають, повернення товару покупцям здійснюється за певних умов, що не є поширеним явищем. У такому випадку доцільно було б включити до переліку витрат платника податків витрати, пов'язані з: підготовкою, організацією, веденням виробництва, продажем продукції (робіт, послуг); суми внесених або нарахованих податків, зборів чи обов'язкових платежів (єдиного податку, єдиного соціального внеску); витрати на оплату праці, осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку та витрати на відрядження таких фізичних осіб.

Проектом Податкового кодексу України внесено суттєві зміни щодо розміру ставки податку: так, на території населених пунктів з

чисельністю населення понад 150 тис. осіб розмір єдиного податку становитиме від 200 до 600 гривень, на території інших населених пунктів – від 20 до 200 гривень (п. 1 ст. 294 [8]). Окрема ставка єдиного податку у розмірі 1000 грн передбачена для фізичних осіб, що здійснюють діяльність у сфері інформатизації (п. 2 ст. 294 [7]). У попередній редакції проекту Податкового кодексу України ставки єдиного податку встановлювалися не залежно від розміру населеного пункту, де здійснюється підприємницька діяльність, а відповідно до видів діяльності [10]. За збільшеними ставками у редакції проекту Податкового кодексу України від 3 серпня 2010 р. (тобто у розмірі від 200 до 600 грн) повинні були оподатковуватись такі види діяльності, як: діяльність у сфері права; рекламна діяльність; у сфері бухгалтерського обліку та аудиту; технічні випробування та дослідження; підбір та забезпечення персоналом; діяльність у сфері інжинірингу, геології, інформатизації; надання послуг через мережу Інтернет (п. 1.1 ст. 5 [10]). Натомість у новій редакції проекту Податкового кодексу України, запропонованій 21 вересня 2010 р. практично всі перелічені вище види діяльності було визнано високорентабельними і такими, що не можуть оподатковуватись на умовах спрощеної системи оподаткування (винятком стало оподаткування діяльності у сфері інформатизації).

Нововведенням стало оподаткування за збільшеною ставкою у розмірі 1500 грн єдиним податком фізичних осіб – підприємців, що здійснюють господарську діяльність не за місцем державної реєстрації (п. 8 ст. 294 [7]). Відповідно до постанови Верховної Ради України від 6 жовтня 2010 р. [9] комітетом з питань податкової та митної політики внесено зміни до розмірів ставок: так, на території населених пунктів з чисельністю населення понад 500 тис. осіб ставка єдиного податку повинна становити від 20 до 600 грн; з чисельністю від 150 тис. до 500 тис. осіб – від 20 до 400 грн; на території інших населених пунктів – від 20 до 200 грн [8]. При цьому залишалось незрозумілим, за якими саме ставками буде оподатковуватись певний вид економічної діяльності, тому що визначено лише нижню та верхню межі. Тому вважаємо за доцільне додатково внести зміни до ст. 294 проекту Податкового кодексу України пункт щодо встановлення розміру ставок податків в залежності від виду економічної діяльності та регіону.

Пропонуємо запровадити інший підхід до визначення ставок єдиного податку шляхом

запровадження щорічної індексації ставки єдиного податку з урахуванням рівня інфляції починаючи з 1999 р. до сьогодні і надалі. Цей підхід був би економічно обґрунтованим та не спричиняв би хвилю протестів з боку підприємців, особливо якщо його використовувати разом із щорічною індексацією обсягу виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на корегуючий коефіцієнт, що дорівнює індексу інфляції.

Сумнівною залишалася норма п. 1 ст. 294 проекту Податкового кодексу України [7] в частині щорічного встановлення ставки податку сільськими, селищними та міськими радами. Перш за все ця норма суперечить п. 1.14 ст. 9 проекту Податкового кодексу України [6], де єдиний податок віднесено до загальнодержавних податків (адже він дійсно справляється на всій території України). Це суперечить нормам п. 12.3 ст. 12 проекту Податкового кодексу України [7], де встановлено повноваження сільських, селищних та міських рад щодо місцевих податків та зборів, до яких належить право прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів з одночасним затвердженням положення про порядок справляння кожного виду місцевого податку чи збору (п. 3.1 ст. 12 [7]). Тому вважаємо за необхідне скасувати п. 294.1 у частині встановлення ставок податку сільськими, селищними та міськими радами, з цієї ж причини скасувати пункти 294.3, 294.4, 294.5 та 294.6 проекту Податкового кодексу України в редакції від 21 вересня 2010 р., разом із внесеними змінами. Крім того, необхідно узгодити редакцію п. 9 ст. 294 проекту Податкового кодексу України [7] в частині проведення щорічної індексації на індекс споживчих цін, встановлений законом про Державний бюджет на відповідний рік, тому що не зрозуміло, чи ставки податку будуть зростати за рішенням органів державної влади без застосування індексу споживчих цін, або ж додатково з їх застосуванням, чи тільки на розмір індексу споживчих цін.

Запропонована спрощена система оподаткування у проекті Податкового кодексу України в редакції від 21 вересня 2010 р., суттєво збільшує податкове навантаження на платників єдиного податку. Так, Указом Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємства» передбачено, що суб'єкт малого підприємства, який сплачує єдиний податок, звільняється від сплати окремих податків, зборів та обов'язкових платежів, серед яких: пода-

ток на додану вартість, податок на доходи фізичних осіб; плата (податок) за землю; збір на спеціальне використання природних ресурсів; збір до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення; збір до Державного інноваційного фонду; збір на обов'язкове соціальне страхування; відрахування та збори на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування України; комунальний податок; податок на промисел; збір на обов'язкове державне пенсійне страхування; збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг; внески до Фонду України соціального захисту інвалідів; внески до Державного фонду сприяння зайнятості населення; плати за патенти. Враховуючи те, що нова система оподаткування за проектом Податкового кодексу України передбачає скасування деяких видів податків, платники спрощеної системи оподаткування, окрім єдиного податку, як це існує на сьогодні, вимушені будуть сплачувати ще низку податків, тому що частини а), б) п. 1 ст. 298 проекту Податкового кодексу України передбачають звільнення тільки від податку на доходи фізичних осіб та податку на додану вартість. Незрозумілою є норма частини в) п. 1 ст. 298 про те, який саме збір маєтись на увазі за впровадження деяких видів підприємницької діяльності, вважаємо норму цієї статті необхідно конкретизувати.

Інноваційною для умов спрощеної системи оподаткування є норма, що зобов'язує платників єдиного податку при здійсненні розрахунків у готівковій формі застосовувати реєстратори розрахункових операцій для обсягу доходів, що не перевищує 600 тис. грн (п. 4 ст. 291 [7; 8; 9]). Але така норма є неприйнятною для більшої категорії фізичних осіб – підприємців з причин неможливості застосовувати реєстратори розрахункових операцій у певних умовах господарювання, які можуть залежати від місця знаходження торговельної точки та від шкідливого впливу на роботу реєстраторів кліматичних умов. Тому рекомендуємо скасувати норму п. 4 ст. 291 проекту Податкового кодексу України в частині необхідності використання реєстраторів розрахункових операцій та внести норму до ст. 291 проекту Податкового кодексу України, яка б при здійсненні розрахунків у готівковій формі зобов'язувала надавати товарний чек на здійснення купівлі товарів (робіт, послуг).

Необхідно узгодити норму п. 2 ст. 296 проекту Податкового кодексу України, де встановлюється порядок перерахування суми єдиного податку на окремих рахунок органів Державного казначейства України з п. 7 ст. 64 Бюджетного кодексу України [11], у якому передбачено сплату цього податку до бюджетів місцевого самоврядування в частині, що їм належить.

Чинним Указом Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» передбачено, що за умови провадження платником єдиного податку підприємницької діяльності з використанням найманої праці або за участю у підприємницькій діяльності членів його сім'ї, ставка єдиного податку збільшується на 50 % за кожну особу. Але в проекті Податкового кодексу України не передбачена ставка податку для найманих працівників і незрозуміло, чи ця норма навмисно скасована, чи про неї «забули», тому актуальним залишається питання врегулювання цієї норми законодавства. На нашу думку, доцільно залишити норму, що діє в сучасному законодавстві.

Ми вважаємо, що слід внести зміни до п. 8 ст. 300 проекту Податкового кодексу України, де зазначено, що «...перевищення залишку товарної групи товарів на торговельному місці та/або на складі платника податку при провадженні ним роздрібною торгівлі перевищує обсяг річного доходу, то такий платник позбавляється права використання спрощеної системи оподаткування», тому що норма цього пункту є певною юридичною колізією, оскільки відсильна норма пунктів 1 і 2 ст. 291 проекту Податкового кодексу України як обмеження встановлює лише види діяльності, під час провадження яких фізична особа – підприємець не може застосовувати спрощену систему оподаткування, а кількість осіб, що перебувають у трудових відносинах із таким підприємцем та обсяг доходу не перевищує 300 тис. грн рік. Залишки товарів на торговельному місці або на складі платника податку не можуть вважатися його доходом. Навпаки, якщо товар не реалізовано, то платник фактично несе витрати за його зберігання, часткове псування, знецінення, моральне старіння (доходом можна вважати тільки реалізацію).

Дискусійним залишається питання стосовно застосування спрощеної системи оподаткування юридичних осіб. Чинним Указом Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» передбачено право переходу

юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від організаційно-правової форми господарювання та форми власності, у яких середньооблікова чисельність працюючих за рік не перевищує 50 осіб і обсяг виручки яких від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) 1 млн грн. У попередній редакції проекту Податкового кодексу України в редакції від 3 серпня 2010 р. п. 1.2 ст. 2 [10] передбачалося право переходу на спрощену систему оподаткування юридичних осіб, середньооблікова чисельність працюючих за рік у яких не перевищує 50 осіб і обсяг доходу – 2 млн грн. Стаття 6 проекту Податкового кодексу України [10] встановлювала розмір ставок для таких осіб на рівні 3–5 % залежно від сплати податку на додану вартість та перелік видів діяльності яким надавалося право податкових канікул. Проект Податкового кодексу України в редакції від 21 вересня 2010 р. скасував норми, що врегульовували порядок переходу на спрощену систему оподаткування юридичних осіб, зобов'язавши їх незалежно від параметрів підприємства застосовувати систему оподаткування на загальних підставах. Такий крок призведе передусім до підвищення рівня тінізації економіки і завдасть шкоди підприємствам, які за своїми критеріями підпадали під визначення малого підприємства.

На сьогодні численні заперечення з боку фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, що обрали спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку з приводу нововведень, запропонованих останньою редакцією проекту Податкового кодексу України, змусили тимчасово призупинити трансформацію цього режиму оподаткування. У результаті прийняття Податкового кодексу України з розділу XIV «Спеціальні податкові режими» виключено главу 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва». Підрозділом 8 «Особливості справляння єдиного податку та фіксованого податку» Податкового кодексу України [5], встановлено що з 1 січня 2011 р. до внесення змін до розділу XIV Податкового кодексу України в частині оподаткування суб'єктів малого підприємництва застосовується Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» [6] з урахуванням деяких особливостей (а саме встановлення переліку податків, що визначені у статтях 9–10 Податкового кодексу України [5]).

Висновки. Спрощена система оподаткування потребує суттєвих доопрацювань. Вважаємо, що необхідно, по-перше, внести зміни до переліку податків, зборів та обов'язкових платежів, які входять до складу єдиного податку, зокрема включити до його складу єдиний соціальний внесок.

По-друге, якщо запровадити механізм справляння єдиного податку, як це передбачено в розділі XIV «Спеціальні податкові режими» проекту Податкового кодексу України від 21 вересня 2010 р., то необхідно внести зміни в частині внесення до переліку платників єдиного податку юридичних осіб, як це закріплено в чинному законодавстві. Норма, передбачена проектом Податкового кодексу України від 3 серпня 2010 р., яка передбачала право переходу на спрощену систему оподаткування юридичних осіб, середньооблікова чисельність працюючих за рік у яких не перевищує 50 осіб і обсяг доходу – 2 млн грн зі ставками податку в розмірі від 3 до 5 % залежно від сплати податку на додану вартість, – є досить привабливою для вітчизняних підприємців. Такий підхід зменшив би податковий тиск на юридичних осіб – представників малого бізнесу та сприяв би зниженню рівня тіньового сектору.

По-третє, доцільно запровадити механізм щорічного збільшення граничного рівня обсягу реалізації для фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності та юридичних осіб і розміру ставок єдиного податку для фізичних осіб на корегуючий коефіцієнт, який повинен встановлюватися щорічно на кожний наступний календарний рік, враховувати індекс інфляції за попередній рік та рівень споживчих цін на товари, роботи та послуги.

По-четверте, вважаємо за краще використовувати як об'єкт оподаткування обсяг реаліза-

ції а не дохід платника податку, як це передбачено в останньому проекті Податкового кодексу України, бо такий механізм розрахунку єдиного податку потребує значних витрат часу для обчислення податку та кваліфікованих спеціалістів. Крім того, для представників малого бізнесу це спричинить багато складнощів, у той час як завдання спрощеної системи оподаткування – зробити механізм розрахунку податку якомога простішим.

По-п'яте, прийняття за основу механізму справляння єдиного податку, запропонованого у проекті Податкового кодексу України від 21 вересня 2010 р., потребує внесення змін щодо спрощення порядку ведення звітності та скасування обов'язку застосування реєстраторів розрахункових операцій з причин неможливості їх застосування для більшої категорії фізичних осіб через шкідливий вплив на роботу реєстраторів кліматичних умов, у яких може перебувати торговельна точка.

До того ж, незважаючи на «тимчасове» виключення глави 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва», розділу XIV «Спеціальні податкові режими» Податкового кодексу України, вважаємо, що пізніше все-таки будуть внесені зміни до Податкового кодексу в частині введення в дію вказаної глави, а це спричинить певні труднощі. Застосування вищезазначених заходів дозволить зменшити податкове навантаження на суб'єктів господарювання – представників малого підприємництва, спростить систему адміністрування податків та зменшить кількість несвідомого порушення чинного законодавства з питань оподаткування, що сприятиме розвитку та стабілізації вітчизняної економіки.

Список використаної літератури

1. Андрієвський К. В. Спеціальні податкові режими : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Андрієвський Костянтин Віталійович. – Х., 2009. – 20 с.
2. Пожидаєва М. А. Правове регулювання єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / М. А. Пожидаєва. – К., 2005. – 21 с. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2005/05pmasmp.zip>.
3. Костенко О. О. Удосконалення державного податкового регулювання підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. управління : спец. 25.00.05 «Механізм державного управління» / Костенко О. О. – Донецьк, 2002. – 22 с. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2002/02koopd.zip>.
4. Про систему оподаткування [Електронний ресурс] : закон України від 25 черв. 1991 р. № 1251-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1251-12>.
5. Податковий кодекс України : за станом на 2 груд. 2010 р. // Голос України. – 2010. – 4 груд.

6. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] : указ Президента України від 3 лип. 1998 р. № 727/98. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=727%2F98>.

7. Проект Податкового кодексу України від 21 верес. 2010 р. № 7101-1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=38590.

8. Комітет з питань податкової та митної політики рекомендує парламенту прийняти у другому читанні проект Податкового кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/publish/article/news_left?art_id=222211&cat_id=37486.

9. Про прийняття за основу проекту Податкового кодексу України [Електронний ресурс] : постанова Верховної Ради України від 6 жовт. 2010 р. № 7101-1П. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=38697.

10. Проект Податкового кодексу України [Електронний ресурс] // Урядовий кур'єр. – 2010. – 3 серп. – № 141. – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/userfiles/file/kodeks.pdf>.

11. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : за станом на 23 берез. 2011 р. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14&p=1285330182872458>.

12. Про фіксований сільськогосподарський податок [Електронний ресурс] : закон України від 17 груд. 1998 р. № 320-XIV. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=320-14>.

Надійшла до редколегії 23.03.2011

ПОКАТАЕВА О. В. УПРОЩЕННАЯ СИСТЕМА НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ НАЛОГОВОГО КОДЕКСА УКРАИНЫ

Исследована история становления упрощенной системы налогообложения до сегодняшнего дня и перспективы ее существования в контексте Налогового кодекса Украины. Определен ряд недостатков и юридических коллизий, которые существуют в предложенных схемах порядка исчисления и уплаты единого налога в редакциях проектов Налогового кодекса Украины и рекомендован пути их устранения.

POKATAYEVA O. TAXATION IN THE CONTEXT OF THE TAX CODE OF UKRAINE

The history of formation of the simplified taxation system for present and future of its existence in the context of the Tax Code of Ukraine is researched. A number of legal shortcomings and conflicts that exist in the proposed scheme of the calculation and payment of tax in a single draft of the Tax Code of Ukraine and their removal is recommended.

УДК 33 (075.8)

В. К. ВАСЕНКО,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії
навчально-наукового інституту права та масових комунікацій
Харківського національного університету внутрішніх справ,*

О. О. ХАРЧЕНКО,

*студент 5 курсу
Харківського національного університету внутрішніх справ*

МОДЕЛІ ІНТЕГРАЦІЇ НЕКОНТРОЛЬОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ У ЛЕГАЛЬНУ СИСТЕМУ

Проведено аналіз існуючих моделей інтеграції неконтрольованої економіки в легальну систему. Виокремлено їх слабкі місця. Внесено пропозиції з удосконалення моделей інтеграції неконтрольованої економіки у легальну систему.

Сучасні економічні реалії господарської діяльності на рівні держави, регіону чи їх первинної ланки – підприємства, фірми переконливо свідчать про те, що перспективи, темпи та загальний вектор сталого соціально-економічного розвитку значною мірою зале-

жить від стану сформованості економічної безпеки в державі та суттєве послаблення впливу на господарське життя України неконтрольованої економіки.

Невиваженість і непослідовність вітчизняних реформ негативно позначилися на рівні